

Nya Zeeland historia modern 2000 – 2020

2002

Efter valet bildade Labour en ny minoritetsregering, nu tillsammans med Progressiva partiet, som bildats sedan Alliansen splittrats, samt med stöd av Förenad framtid Nya Zeeland

2004

Regeringen presenterade ett förslag som innebar att havsbotten längs kusterna och de strandpartier som friläggs vid ebb tillhör staten. Bakgrunden till det var en strid om äganderätten till ett stort fiskeområde på Sydön. De maorier som gjorde anspråk på området skulle med den nya lagen ha kvar sina fiskerättigheter, men inte kunna neka andra tillträde. Maorierna ansåg att detta stred mot Waitangifördraget

Den maoriska biträdande ministern Tariana Turia tvingades att avgå när hon motsatte sig lagförslaget, och under sommaren var hon med och grundade det nya Maoripartiet. Striden om kusträttigheterna gjorde att Labour förlorade en stor del av det stöd som partiet traditionellt haft bland maorierna. Lagen antogs senare med stöd från det högerpopulistiska NZF

2005

Det blev ett jämnt val den 17 september men Labour lyckades behålla sin ställning som största parti med bara ett par procentenheters marginal

2008

I april ingås ett frihandelsavtal med Kina

I juni tar några grupper av maorier, Nya Zeelands ursprungsinvånare, över äganderätten till ett antal skogsplanteringar på Nordön enligt avtal

I augusti avgår utrikesminister Winston eftersom han misstänks för ekobrott

I november vinner Nationalistpartiet valet efter nio år av Labourstyre. Till premiärminister utses partiledaren John Key. Helen Clark avgår som Labours partiledare och ersättes av Phil Goff

I december bryter ett gräl ut med Fiji sedan Fijis militärledning beslutat att försena iscensättandet av demokratiska val. Ländernas utvisar varandras högsta diplomater

2009

I april genomförde regeringen en utlovad sänkning av inkomstkatten

I juni ingår regeringen ingår en överenskommelse med ett privat företagskonsortium om att köpa tillbaka kontrollen över järnvägsnätet och färjeförbindelserna i landet. Verksamheten hade sålts ut 1993

I augusti hålls en folkomröstning om det ska vara tillåtet att daska till sina barn eller ej, 88 % av nyzeeländarna röstar för att det ska vara tillåtet

I november utvisar åter Nya Zeeland och Fiji varandras diplomater på grund av att Nya Zeeland infört inreseförbud för Fijis militärledning

2010

I januari återupprättar Fiji och Nya Zeeland diplomatiska förbindelser

I april skriver regeringen under FN:s deklaration för urbefolkningarnas rättigheter

I november leder en gruvolycka, som kräver 29, till att regeringen tillsätter en särskild kommission som ska undersöka förutsättningarna för gruvindustrin

2011

Februari

Dödas 185 människor i ett kraftigt jordskalv som drabbar staden Christchurch på Sydön, fler än 100 av offren dödas när ett felkonstruerat sexvåningshus rasar samman. Totalt skadas omkring 100 000 hus

Mars

Man beräknar att minst 6 000 av de jordbävningsskadade byggnaderna i staden Christchurch inte kan repareras och måste rivas

Juni

Staden Christchurch drabbas av flera efterskalv, som åstadkommer materiella skador

Oktober

Ett oljefartyg går på grund utanför Nordön, 350 ton olja läcker ut i ett naturområde med såväl pingviner och andra fågelarter som sälar, delfiner och valar. Detta är Nya Zeelands hittills största miljökatastrof till havs

November

Nationalistpartiet vinner parlamentsvalet som blir ett stort bakslag för Labour, vars ledare Phil Goff avgår

December

David Shearer utses till ny ledare för Labour

2012

Maj

Regeringen föreslår skärpta asyllagar för att hindra att båtflyktingar från Asien kommer till Nya Zeeland i samma omfattning som till Australien. Förslaget möter motstånd från Labouroppositionen

Juni

Regeringen undertecknar ett avtal med USA om ökat försvarssamarbete

Augusti

Fem nyzeeländska soldater dödas under uppdrag för den Natoleda Isaf-styrkan i Afghanistan. Därmed har totalt tio soldater från Nya Zeeland dödat i Afghanistan

November

Granskningskommission, som tillsattes av regeringen efter gruvolyckan i november 2010, lämnar sin rapport. I den konstateras att olyckan, som krävde 29 människors liv, hade kunnat undvikas, att säkerheten vid gruvan var bristfällig och att flera varningar om höga metangasnivåer hade ignorerats

December

Förorter till Auckland, landets största stad, drabbas av en tornado. Tre personer omkommer och flera skadas. Många hus förstörs

2013

April

Nya Zeeland blir först i Stillaohavsområdet med en lag som gör samkönade äktenskap tillåtna. Den godkänns av parlamentet med 77 röster mot 44 efter en omfattande samhällsdebatt, där katolska kyrkan varit ledande i motståndet

April

Premiärminister John Key meddelar att återuppbyggnaden av Christchurch efter jordbävningen i februari 2011 kommer att kosta 40 miljarder NZ dollar, nära 210 miljarder kronor. Enligt Key blir detta det största och mest komplicerade ekonomiska projektet i Nya Zeelands historia

Juni

Parlamentet röstar igenom skärpta asyllagar

Juli

Gruvbolaget Pike River Coal, som drev den gruva i vilken 29 människor omkom i en gasexplosion döms att betala skadestånd till dösoffrens efterlevande och till två män som överlevde olyckan

Augusti

Nyzeeländska mejerijätten Fonterra, världens största exportör av mejerivaror, meddelar att en del av dess produkter smittats med en bakterie som kan vara dödlig. Kina och en rad andra stora exportmarknader drar in Fonterras produkter

2014

Mars

Premiärminister Key meddelar att parlamentsval ska hållas den 20 september. Samtidigt vill ha att det skall röstas om flaggbyte då nuvarande flagga påminner om landets koloniala förflutna

Augusti

Justitieminister Judith Collins avgår sedan hon i en nyutgiven bok har anklagats för att ha varit inblandad i en smutskastningsskandal

September

I parlamentsvalet den 20:e september segrar Nationalistpartiet med ca 48 % av rösterna och 60 mandat

December

En ny lagstiftning om terrorism antas i parlamentet för att möta det växande globala hotet från extremistiska grupper

2015

Mars

Tidningen New Zealand Herald publicerar material som läckts av amerikanen Edward Snowden. Det visar att Nya Zeeland har övervakat data- och telekommunikation från länder i Stilla havet som Fiji, Papua Nya Guinea, Salomonöarna med flera länder

Oktober

Nya Zeeland ingår tillsammans med ytterligare ett 10-tal länder i Asien och Stillahavsregionen, däribland Australien, USA, Kanada och Japan ett frihandelsavtal, Trans-Pacific Trade Agreement (TPP). Avtalet omfattar 40 % av världsekonomin. Innan det kan träda i kraft måste avtalet dock godkännas av respektive lands parlament

December

Inleds en folkomröstning där invånarna ska rösta om fem förslag till en ny nationell flagga. I mitten av månaden är den första folkomröstningen genomförd. Ett förslag på en flagga med ett blad och bakgrundsfärgerna blått, svart och vitt vann

2016

Mars

I den andra folkomröstning angående landets flagga röstar invånarna nej till att byta ut landets flagga mot en ny. Drygt 56 procent av deltagarna i folkomröstningen vill behålla den gamla flaggan

November

Staden Kaikoura drabbas av en kraftig jordbävning som når magnituden 7.5 på Richterskalan den 13 november. Två människor omkommer. Under de efterföljande timmarna inträffar ännu en kraftig jordbävning vilken följs av flera tusen efterskalv med stora skador som följd. Hundratals människor evakueras från området

December

Den 5 december meddelar premiärminister John Key att han kommer att avgå av personliga skäl den 12 december. Key har varit premiärminister sedan 2008. Han kommer även att sluta som partiledare för Nationalistpartiet, som han har lett sedan 2006

December Den 12 december väljs finansminister Bill English till ny premiärminister efter John Key

2017

Mars

Den 16 mars antas en ny lag som gör att floden Whanganui erkänns som ett levande väsen med samma lagliga rättigheter. Maorier från whanganui iwi-stammen har i över 140 år strävat efter att floden, som ses som en anfader, ska få en sådan särskild status

Maj

Den 25 maj genomför ett nyzeeländskt-amerikanskt bolag, Rocket Lab, ett test av en raket på Nordön. Det är första gången som ett sådant test görs i Nya Zeeland. Företaget planerar att skicka upp fler små raketer med plats för satelliter i rymden på kommersiell basis

Augusti

Den 1 augusti avgår Labourledaren Andrew Little avgår som Labourledare och efterträds av den tidigare vice partiledaren Jacinda Ardern. Anledningen är att tre opinionsmätningar visar att bara 23–24 % stöd för det dominerande oppositionspartiet

Den 31 augusti visar opinionsundersökningar att ledarbytet i Labour får högre opinionsciffror än regeringspartiet Nationella Partiet. Ökningen kan tillskrivas den nya partiledaren Jacinda Ardern

September

Parlamentsvalet den 23 september blir inte den förväntade segern för Labourpartiet. Nationella Partiet blir största parti med 46 % av rösterna och får 58 mandat. Labour får 36 % av rösterna och 45 mandat. Inget av partierna får tillräckligt med mandat för att kunna kontrollera en majoritet av platserna i parlamentet och bilda regering

Oktober

Den 19 oktober meddelar Winston Peters, partiledare för populistiska Nya Zeeland först, att partiet väljer att stödja Jacinda Ardern och vill ingå i en koalitionsregering med hennes Labourparti. Partiet fick 9 mandat i parlamentsvalet och har därmed fått möjlighet att avgöra vilket parti som skulle få styra landet. Labourpartiet kan därmed bilda regering

Partiledaren för Nya Zeeland Först blir såväl vice premiärminister som utrikesminister i den nya Labourledda koalitionsregeringen. NZF får ytterligare tre ministerposter. Labours tidigare partiledare Andrew Little blir justitieminister

25 oktober Partiledaren för Nya Zeeland Först blir såväl vice premiärminister som utrikesminister i den nya Labourledda koalitionsregeringen. NZF får ytterligare tre ministerposter. Labours tidigare partiledare Andrew Little blir justitieminister

December

18 december Regeringen meddelar att olika sektorer i samhället ska rådfrågas i samband med att en ny klimatlag ska utarbetas. Lagen har som mål att stoppa utsläpp av växthusgaser till 2050

22 december får berget Taranaki, som är heligt för olika maorigrupper och ses som en anfader eller familjemedlem, status som levande väsen precis som floden Whanganui fick i mars

2018

Februari

Blev maoriern Simon Bridges ny ledare för Nationalistpartiet

Tillsattes en kunglig kommission av regeringen för att utreda om övergrepp har begåtts mot barn och ungdomar på statliga barnhem, sjukhus, ungdomsfängelser etc. Under många år har nyzeeländare uppgett att de som barn under statlig omvårdnad blivit utsatta för övergrepp och krävt en oberoende utredning. Den tidsperiod som skulle granskas av kommissionen var 1950–1999

Mars

Undertecknade Nya Zeeland tillsammans med tio andra länder frihandelsavtalet CPTPP (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership)

April

Meddelade regeringen att den kommer att införa ett stopp mot ytterligare prospektering efter olja och gas till havs som ett sätt att ytterligare värna om klimatet och att leva upp till åtaganden i klimatavtalet. Pågående borrhningar skulle inte beröras

Maj

Beslutade regeringen och ansvariga inom jordbruket att låta avliva 126 000 kor för att stoppa sjukdomen Mycoplasma bovis som bland annat kan orsaka luftvägsinfektioner hos kor. Nya Zeeland blev därmed det första landet i världen som genomför en masslakt av kor för att försöka utrota sjukdomen

December

Antog parlamentet en lag som skall minska barnfattigdom

2019

Mars

15 mars I samband med fredagsbönen tog sig en man in i två moskéer i staden Christchurch och sköt ihjäl 50 människor, även barn. Lika många skadades. Mannen, en 28-årig australisk medborgare, greps av polisen. Detta var Nya Zeelands värsta massskjutning någonsin

21 mars Beslutade parlamentet att förbjuda användandet av halvautomatiska vapen, av samma typ som användes vid moskéattentaten den 15 mars, och automatkarbiner från och med den 11 april. Regeringen skulle också ta initiativ till en amnesti och köpa tillbaka de vapentyper som skulle förbjudas

December

9 december Dödades 16 personer vid ett vulkanutbrott på ön White Island

2020

Mars

19:e Ändrade parlamentet landets stränga abortlag som infördes för mer än 40 år sedan. Den nya lagen innebär att det inte längre är brottsligt att göra abort. Fram till vecka 20 är det nu upp till kvinnan själv och hennes läkare att besluta om abort. Därefter behövs måste en utredning genomföras

19:e Meddelade premiärminister Jacinda Ardern att inreseförbud införs för personer som inte är medborgare eller bor i Nya Zeeland i ett försök att stoppa spridningen av coronaviruset

April

28:e Lättnade Nya Zeeland något på de omfattande åtgärder som införts för att bekämpa coronaviruset, skolor öppnades åter för elever som inte ville studera hemifrån och restauranger och caféer fick öppna i begränsad omfattning. Dock måste frisersalonger, pubar och stora gallerior vara stängda

Juni

8:e Meddelade premiärminister Jacinda Ardern att alla restriktioner som infördes för att stoppa spridningen av coronaviruset hävdades, men gränserna förblev stängda. Det blev åter tillåtet att resa inom landet och med kollektivtrafik i städerna, affärer öppnades igen och alla offentliga och privata sammankomster kunde åter äga rum

Augusti

12:e Stängde åter alla offentliga samlingsplatser och människor uppmanades att hålla sig hemma i Auckland efter att fyra personer bekräftats smittade av coronaviruset. Ett par dagar senare uppgick antalet fall av covid-19 till ett 30-tal. Restriktioner infördes även i övriga landet, dock inte lika hårda som i Auckland

27:e Dömdes den 29-årige australier som mördade 51 människor i två moskéer i Christchurch i mars 2019 till livstids fängelse utan rätt till frigivning i förtid

Oktober

17:e Genomfördes det uppskjutna parlamentsvalet. Labourpartiet fick sitt starkaste stöd på ett halvt sekel och fick 49 % av rösterna vilket gav 64 mandat och egen majoritet i parlamentet. Nationalistpartiet fick 35 mandat, ACT Nya Zeeland och Gröna partiet fick båda 10 mandat. Partiet Nya Zeeland först fick lämna parlamentet

November

15:e Undertecknade 15 länder i Asien och Stillahavsregionen handelsavtalet RCEP, Regional Comprehensive Economic Partnership. Medlemmarna är några av världens största ekonomier, Kina, Japan, Sydkorea, Australien och Nya Zeeland samt tio sydöstasiatiska länder. Tillsammans svarar de för nästan en tredjedel av världens samlade BNP

2021

xxxx